

Międzynarodowa Konferencja Naukowa

Dziedzictwo przemysłowe w sercu Zielonej Europy

Katowice 16.11.2023-17.11.2023

W trakcie konferencji przedstawione zostaną działania wspierające ochronę dziedzictwa przemysłowego w Europie, oraz ich wpływ na ochronę środowiska naturalnego. W oparciu o prowadzone badania, a także zrealizowane projekty przedyskutowane zostaną dobre praktyki adaptacji zabytków techniki do nowych funkcji prowadzące do ograniczenia śladu węglowego. Możliwości ponownego wykorzystania obiektów dziedzictwa przemysłowego zostaną omówione między innymi na przykładzie prac zmierzających do zachowania obiektów Stoczni Gdańskiej.

Zmniejszenie śladu węglowego poprzez ochronę i ponowne użytkowanie historycznych obiektów przemysłowych będzie jednym z głównych tematów wymiany doświadczeń w trakcie planowanej konferencji. W osobnym panelu dyskusyjnym omówione zostaną doświadczenia związane z współpracą z mediami w procesie zachowania dziedzictwa przemysłowego.

Częścią konferencji będzie prezentacja nowej organizacji mającej aktywnie wspierać ochronę i badania nad dziedzictwem przemysłowym – TICCIH Europe.

Zagadnienia do omówienia na konferencji:

- prezentacja wiedzy na temat współczesnych metod ochrony i wykorzystania dziedzictwa przemysłowego, w tym interpretacji dawnych technologii,
- ocena stanu badań nad wykorzystaniem dziedzictwa przemysłowego w redukcji CO2
- międzynarodowa promocja wartości dziedzictwa przemysłowego Stoczni Gdańskiej
- promocja powołania TICCIH Europe, organizacji wspierającej badania i ochronę dziedzictwa przemysłowego w Europie
- wykorzystanie dziedzictwa przemysłowego w integracji społeczności lokalnych
- wykorzystanie paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa) będących podstawą rozwoju gospodarczego na przestrzeni ostatnich stuleci, do prezentacji ruchomych zabytków techniki

Organizatorzy:

- Narodowy Instytut Dziedzictwa
- Fundacja Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska
- Polski Komitet Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego TICCIH

Organizacja konferencji została dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z ramach realizacji zadania „Dziedzictwo przemysłowe wspiera Zieloną Europę”.

Komitet Honorowy

Carl Elephante, Miles Olgethorpe, Jerzy Jasieńko, Massimo Preite, Pierre Laconte, Tiddo Bresters, Jaap Nieweg, Katarzyna Pałubska

Rada Programowa

Hildebrand de Boer, Monika Bogdanowska, Piotr Gerber, Bartosz Walczak, Julian Kołodziej, Peter Ovenstone, Robert Kola, Katarzyna Zalaszińska

Patroni Honorowi

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Generalny Konserwator Zabytków dr Jarosław Sellin, Marszałek Województwa Śląskiego Jakub Chęstowski, Prezydent Katowic Marcin Krupa.

Program konferencji

16.11.2023 r. (Czwartek)

Wydarzenie

Rejestracja uczestników

08:30-09:00

Otwarcie konferencji

09:00-09:30

Katarzyna Pałubska
Katarzyna Zalaszińska
Jerzy Jasieńko
Miles Oglethorpe
Tiddo Bresters

Pierre Laconte, "Dziedzictwo przemysłowe częścią miasta"

Carl Elefante (online), "ZERO to liczba dodatnia. Zarządzanie, zmiany klimatyczne i nasza miejska przyszłość"

Przerwa kawowa

10:30-11:00

Panel I

11:00-12:30

Zachowanie dziedzictwa przemysłowego metodą na obniżenie śladu węglowego

Moderator: Bartosz Walczak

Miles Oglethorpe, "Wykorzystanie naszej przemysłowej przeszłości ku zrównoważonej przyszłości"

Massimo Priete, "Dziedzictwo przemysłowe a rewitalizacja miejska we Włoszech"

Katarzyna Zalaszińska, "Problemy adaptacji postindustrialnych obiektów do nowych funkcji - aspekty prawne"

Piotr Gerber, "Ochrona dziedzictwa przemysłowego - ochrona środowiska"

Bartosz Walczak, "Rewitalizacja terenów poprzemysłowych jako nośnik tożsamości"

Wydarzenie

Przerwa kawowa

12:30-13:00

Wręczenie złotej odznaki "Za opiekę nad zabytkami" dla A. Adamczyka

Panel II Ochrona dziedzictwa paliw kopalnych

13:00-14:00

Moderator: Hildebrand de Boer

Hildebrand de Boer, "Paliwa kopalne do celów dziedzictwa"

Adam Hajduga, "Górnictwo dziedzictwo górnicze - obiekty ponownie wykorzystane i miejsca mniej szczęśliwe"

Jaap Nieweg, "Dziedzictwo kolejowe w ruchu"

Michał Wroński, "Likwidacja kopalń na Śląsku"

M. Kiszkiel-Makiewicz, "Maszynista parowozowy"

Tiddo Bresters, "Zabytkowa motoryzacja"

Lunch

14:00-15:00

Panel III Dziedzictwo miast portowych

15:00-16:00

Moderator: Katarzyna Pałubska

Tomasz Błyskosz, "Problem integralności zabytkowego zespołu poprzemysłowego na przykładzie Stoczni Gdańskiej"

Igor Strzok, "Ochrona zabytków Stoczni Gdańskiej"

Robert Hirsch, "Portowe miasto Gdynia na drodze na listę UNESCO"

Maciej Mądry, "Rewitalizacja portu miejskiego we Wrocławiu.

Szanse i zagrożenia"

Panel IV Rola mediów w zachowaniu dziedzictwa przemysłowego (dyskusja)

16:00-17:00

Moderator: Piotr Gerber

John Beuchamp (BBC/PR/PAP), Beata Maciejewska (GW Wrocław), Michał Wroński (Ślązag), Bartosz Klimas (Spotkania z zabytkami), Anna Malinowska (GW Katowice), Magdalena Tomczak (Architektura&Biznes), Katarzyna Szczerbińska Tercjak (Muzeum Kolejnictwa na Śląsku)

Bankiet w Muzeum Hutnictwa Cynku WALCOWNIA w Katowicach

20:00-23:00

W trakcie bankietu zwiedzanie muzeum i pokaz pracy maszyn hutniczych

ul. 11 Listopada 50, Katowice (Wjazd od Rożdżeńskiej)

17.11.2023 r. (Piątek)

Wydarzenie

Godziny

09:00-10:30

Panel V Dyskusja o inauguracji TICCIH Europe

Moderator: Massimo Priete

Wyjazd studyjny

10:30-17:30

KWK Wujek, ul. Pola 65, Katowice
Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, Pola 65, Katowice
Walcownia Cynku SILESIA, Chorzowska 119, Świętochłowice

Lunch ok. 15:30 w Walcownii Silesia

Członkowie Rady Programowej

Hildebrand de Boer

Historyk sztuki i archeolog, Sekretarz Komitetu Dziedzictwa Przemysłowego Europa Nostra, współzałożyciel Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego (ERIH), Kawaler Orderu Oranje-Nassau.

Monika Bogdanowska

Zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa, adiunkt w Katedrze Rysunku, Malarstwa i Rzeźby na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, doktor habilitowany w dziedzinie konserwacji dzieł sztuki. Autorka monografii o budynku Collegium Novum (UJ), słownika konserwacji malarstwa, autorka licznych monografii z zakresu ochrony dziedzictwa i tłumaczka tekstów specjalistycznych. Współautorka Interdyscyplinarnego Słownika Wielojęzycznego (IMD), Członek Polskiego Komitetu ICOMOS oraz Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

Piotr Gerber

Architekt i historyk techniki, Prezes Zarządu PK TICCIH oraz Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska, członek Komitetu Dziedzictwa Przemysłowego Europa Nostra. Autor szeregu publikacji z zakresu ochrony i konserwacji zabytków architektury i techniki oraz architektury szpitalnej.

Bartosz Walczak

Architekt i konserwator zabytków, W-ce Prezes PK TICCIH, członek PKN ICOMOS. Jest autorem i współautorem licznych projektów rewitalizacji i adaptacji budynków poprzemysłowych w Łodzi oraz autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych.

Peter Ovenstone

Aktywna działalność na rzecz dziedzictwa kolejowego i transportowego przez całe życie, a w ostatnich latach także dziedzictwa przemysłowego w Wielkiej Brytanii i Europie. Sekretarz Komitetu ds. Dziedzictwa Przemysłowego i Inżynieryjnego od 2015 roku. Obecni pełni także inne role, w tym: Wiceprzewodniczącego Stowarzyszenia Muzeów Transportu i Inżynierii w Wielkiej Brytanii.

Katarzyna Zalaśńska

Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, doktor habilitowana nauk prawnych, nauczyciel akademicki, autorka monografii i artykułów naukowych. Specjalizuje się w prawie ochrony zabytków, działalności muzeów, bibliotek i archiwów oraz obrotu dzieł sztuki. Członek Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM, Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. Tematyka jej publikacji naukowych związana jest głównie z prawnymi aspektami funkcjonowania systemu ochrony dziedzictwa kulturowego.

Robert Kola

Absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i studiów podyplomowych na Politechnice Wrocławskiej. Specjalista w zakresie ochrony dziedzictwa techniki, autor publikacji, referatów, raportów, specjalistycznych opinii zabytkoznawczych dotyczących historii techniki oraz zagadnień problemowych związanych z ochroną dziedzictwa przemysłowego. Wykładowca problematyki zabytkoznawczej dziedzictwa techniki na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Obecnie kierownik Oddziału Terenowego w Toruniu Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Członek Polskiego Komitetu Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego TICCIH.

Julian Kołodziej

Wiceprezes Polskiego Komitetu TICCIH, audytor lokalnych programów rewitalizacji i weryfikator projektów rewitalizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych w latach 2014-2020, koordynator projektu badawczo-wdrożeniowego rewitalizacji dziedzictwa przemysłowego w Polskiej Akademii Nauk (IHN 2011), także międzynarodowego projektu ewaluacji zabytkowych parków zamkowych w ramach INTEREG (2019), ekspert uspołecznienia dziedzictwa przemysłowego także w projektach zarządzania miejscami wpisanymi na Listę UNESCO.

Członkowie Komitetu Honorowego

Carl Elephante

Ekspert w dziedzinie architektury, konserwacji zabytków i zrównoważonego rozwoju. Dyrektor Główny w Quinn Evans Architects, Wykładowca w American Institute of Architects, US Green Building Council, National Trust for Historic Preservation. Członek Sustainable Communities Task Force w okresie prezydentury Billa Clintona.

Miles Olgethorpe

Prezydent Międzynarodowego Komitetu Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego TICCIH, Kierownik Departamentu Dziedzictwa Przemysłowego w Historic Environment Scotland. Od 1985 r. członek Królewskiej Komisji Ds. Starożytnych i Historycznych Zabytków Szkocji. Lider projektu wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa mostu kolejowego Forth.

Jerzy Jasieńko

Inżynier budownictwa, profesor nauk technicznych, specjalista w dziedzinie ochrony zabytków, w kadencji 2016–2020 prorektor Politechniki Wrocławskiej. Opublikował ponad 90 prac naukowych oraz naukowo-technicznych, poświęconych głównie naprawie, konserwacji i wzmocnieniu elementów konstrukcyjnych budowli zabytkowych, wykorzystaniu mechanicznych i klejowych połączeń, osuszaniu i izolacji budowli.

Massimo Preite

Ekspert w dziedzinie urbanistyki i dziedzictwa przemysłowego. Członek zarządu TICCIH oraz ERIH. W ramach programu Erasmus Mundus prowadzi cykl wykładów poświęconych dziedzictwu przemysłowemu w ramach kursu „Technika, dziedzictwo, obszary przemysłu: historia, waloryzacja, dydaktyka” na uniwersytetach w Padwie i Paryżu.

Pierre Laconte

Przewodniczący Komitetu Dziedzictwa Przemysłowego i Inżynieryjnego Europa Nostra. Założyciel partner w zespole planowania nowego miasta Louvain, laureat Nagrody Abercromby'ego Unii Międzynarodowej Architektów. Członek zarządu ICOMOS Belgia oraz członek Niemieckiej Akademii Sztuk w Berlinie.

Tiddo Bresters

Prezydent FIVA (Międzynarodowej Federacji Pojazdów Zabytkowych), największej na świecie organizacji zrzeszającej kluby oraz organizacji zrzeszających posiadaczy pojazdów zabytkowych. Zawodowo związany z branżą międzynarodowych usług pocztowych.

Jaap Nieweg

Prezydent FEDECRAIL (Europejskiej Federacji Muzeów i Kolei Turystycznych), ogólnoeuropejskiej federacji zrzeszającej muzea, koleje turystyczne i posiadaczy zabytkowych pojazdów kolejowych. Organizacja podejmuje działania w zakresie rozwiązań dla zabytkowej kolei we współpracy z Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim.

Katarzyna Pałubska

Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wiceprezes PKN ICOMOS, członek ICOMOS-IFLA, ekspert grupy roboczej „Heritage & Climate Change” przy Komisji Europejskiej. Wykładowca akademicki aktywnie zaangażowany w działalność edukacyjną, społeczną i naukową w zakresie ochrony zabytków i zarządzania dziedzictwem kulturowym. Autorka kilkudziesięciu artykułów naukowych, rozdziałów w monografiach oraz standardów konserwatorskich w zakresie zabytkowych fortyfikacji, kolejnictwa i zabytków pokopalnianych.

Karolina Grabowska-Garczyńska

Doktora nauk społecznych, główna specjalistka w Narodowym Instytucie Dziedzictwa, wykładowczyni i współpracownica wielu instytucji kultury. Ukończyła międzynarodowe studia podyplomowe z audience development, a także – na rodzimych uniwersytetach – z coachingu oraz zarządzania. Od wielu lat prowadzi działalność badawczą.

Maciej Mądry

Dyrektor Muzeum Hutnictwa Cynku WALCOWNIA, absolwent Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, doktorant w Instytucie Historii Nauki PAN, stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2016 w dziedzinie opieki nad zabytkami.

Agnieszka Olczyk

Kierownik Oddziału Terenowego w Katowicach Narodowego Instytutu Dziedzictwa, konserwator zabytkoznawca, absolwentka studiów magisterskich na kierunku Ochrona dóbr kultury, specjalność konserwatorstwo, na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, podyplomowych studiów z zakresu badań i analiz architektury historycznej na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej oraz podyplomowych studiów „Akademia Dziedzictwa” z zakresu zarządzania dziedzictwem, organizowanych przez Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie i Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

Ewa Swat

Dyrektor administracyjny Fundacji Ochrony Śląskiego Dziedzictwa Przemysłowego (od 2007). Brała udział m.in. w planowaniu i realizacji międzynarodowych konferencji, „Europejskie dziedzictwo stoczniowe – ochrona Stoczni Gdańskiej”, Big Stuff „Ochrona dużych obiektów przemysłowych w zmieniającym się otoczeniu”. Absolwentka Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i studiów podyplomowych z zarządzania projektami unijnymi na Uniwersytecie Warszawskim.

Katarzyna Szczerbińska-Tercjak

Dyrektor Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej, Sekretarz Zarządu Polskiego Komitetu Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego TICCIH, absolwentka Wydziału Historii i Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Menedżer kultury.